

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2013. november 7.*

„A személyes adatok kezelése — 95/46/EK irányelv — 10. és 11. cikk — Tájékoztatási kötelezettség — A 13. cikk (1) bekezdésének d) és g) pontja — Kivételek — A kivételek terjedelme — A szabályozott szakmát felügyelő szervezet megbízásából eljáró magánnyomozók — 2002/58/EK irányelv — A 15. cikk (1) bekezdése”

A C-473/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour constitutionnelle (Belgium) a Bírósághoz 2012. október 22-én érkezett, 2012. október 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Institut professionnel des agents immobiliers (IPI)**

és

Geoffrey Englebert,

az **Immo 9 SPRL,**

Grégory Francotte

között,

az **Union professionnelle nationale des détectives privés de Belgique (UPNDP),**

az **Association professionnelle des inspecteurs et experts d'assurances ASBL (APIEA),**

a **Conseil des ministres**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. G. Fernlund (előadó), A. Ó Caoimh, C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

* Az eljárás nyelve: francia.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. július 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Institut professionnel des agents immobiliers (IPI) képviselőjében Y. Paquay és H. Nyssen ügyvédek,
- a belga kormány képviselőjében M. Jacobs és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőjük B. Renson ügyvéd,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében B. Koopman és C. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében A. Caiola és A. Pospíšilová Padowska, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F. Clutche-Duvieusart és B. Martenczuk, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.) 13. cikke (1) bekezdése d) és g) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Institut professionnel des agents immobiliers (IPI) (ingatlanügynökök szakmai intézete), illetve G. Englebert, az Immo 9 SPRL és G. Francotte között az ingatlanügynöki foglalkozás gyakorlására vonatkozó nemzeti szabályozás feltételezett megsértése tárgyában folyó jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 95/46 irányelv

- 3 A 95/46 irányelv (3), (8), (10), (37) és (43) preambulumbekzdése így szól:

„(3) mivel egy olyan belső piac kialakítása és működése, amelyben a Szerződés 7a. cikkének megfelelően biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása, nem csak azt kívánja meg, hogy a személyes adatok szabadon áramolhassanak egyik tagállamból a másikba, hanem azt is, hogy az egyének alapvető jogai biztosítva legyenek;

[...]

- (8) Mivel a személyes adatok áramlása előtti akadályok elhárítása érdekében az egyének jogai és szabadságai védelmének szintje az ilyen adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] terén azonos kell legyen minden tagállamban [...]

[...]

- (10) mivel a személyes adatok feldolgozására [helyesen: kezelésére] vonatkozó nemzeti jogszabályok célja az alapvető jogok és szabadságok, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelme, amelyet mind az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikke, mind a közösségi jog általános alapelvei elismernek; mivel ezért az említett jogszabályok közelítése nem vezethet az általuk nyújtott védelem szintjének csökkenéséhez, sőt, magas védelmi szintet kell biztosítson a Közösségen belül

[...]

- (37) mivel az újságírás, irodalmi, vagy művészi kifejezés céljából, különösen audiovizuális téren történő személyesadat-feldolgozásnak [helyesen: személyesadat-kezelésnek] mentesülnie kell ezen irányelv egyes előírásai alól, amennyiben ez az egyének alapvető jogainak a [véleménynyilvánításhoz való joggal] való összeegyeztetéséhez szükséges;

[...]

- (43) mivel a tagállamok hasonlóképpen korlátozhatják a hozzáféréshez és a tájékoztatáshoz való jogokat, valamint az adatkezelő egyes kötelezettségeit, amennyiben ezek valamely tagállam, vagy az Unió nemzetbiztonsági, védelmi, közbiztonsági, fontos gazdasági vagy pénzügyi érdekeinek védelmében, illetve a bűnügyi nyomozásokhoz és a büntetőeljárás megindításához, valamint a jogszabályban szabályozott szakmákban az etikai vétségekkel kapcsolatos intézkedésekhez szükségesek; [...].

- 4 A 95/46 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok ezen irányelvnek megfelelően védik a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jogukat a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] tekintetében.”

- 5 A 95/46 irányelv 2. cikkének a) és b) pontja kimondja:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- a) »személyes adat« az azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintettre«) vonatkozó bármely információ [...]

[...]

- d) »adatkezelő« az a természetes vagy jogi személy, közigazgatási hatóság, hivatal vagy bármely más szerv, amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának [helyesen: kezelésének] céljait és módját [...]

- 6 A 95/46 irányelv 9. cikke szerint:

„A tagállamok e fejezet, a IV. és a VI. fejezet rendelkezései alóli felmentésről, illetve eltérésről kizárólag a személyes adatoknak újságírás, vagy irodalmi, illetve művészi kifejezés céljából történő feldolgozása [helyesen: kezelése] esetén rendelkezhetnek, amennyiben azok a magánélet tiszteletben tartásához való jognak a szólásszabadságra vonatkozó szabályokkal való összeegyeztetéséhez szükségesek.”

7 A 95/46 irányelvnek „Az érintett tájékoztatása” című IV. szakasza tartalmazza a 11. és 12. cikket, amely azokat a helyzeteket szabályozza, amelyekben az adatokat e személytől, illetve nem e személytől szerezték be.

8 A 95/46 irányelv 10. cikke értelmében:

„A tagállamoknak rendelkezniük kell arról, hogy az adatkezelőnek vagy képviselőjének legalább az alábbiakról tájékoztatnia kell az érintettet, akitől a rá vonatkozó adatokat gyűjtik, kivéve ha az érintett már rendelkezik ezen információkkal:

- a) az adatkezelő, vagy ha van ilyen, képviselőjének személye;
- b) az adatfeldolgozási [helyesen: adatkezelési] művelet célja, amelyre az adatokat szánják;
- c) bármely egyéb információ, mint például:
 - az adatok címzettjei vagy a címzettek kategóriái,
 - hogy a kérdések megválaszolása kötelező vagy önkéntes, továbbá a válaszadás elmulasztásának lehetséges következményei,
 - betekintési jog és az érintettre vonatkozó adatok helyesbítéséhez való jog,

amennyiben e további információk, tekintettel az adatgyűjtés sajátos körülményeire, az érintett vonatkozásában a tisztességes adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] biztosításához szükségesek.”

9 Ezen irányelv 12. cikke úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha az adatokat nem az érintettől szerezték be, a tagállamoknak rendelkezniük kell arról, hogy az adatkezelő vagy képviselője a személyes adatok felvételének elvállalásakor, illetve, ha az adatokat harmadik személyhez szándékoznak továbbítani, legkésőbb az adatok első közlésekor köteles az érintettel legalább az e cikkben szereplő információkat közölni, kivéve, ha az érintett már rendelkezik ezekkel az információkkal.

10 A 95/46 irányelv 13. cikke, amely a „Kivételek és korlátozások” címet viseli, (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok jogszabályokat fogadhatnak el a 6. cikk (1) bekezdésében, a 10. cikkben, a 11. cikk (1) bekezdésében, valamint a 12. és a 21. cikkben foglalt jogok és kötelezettségek körének korlátozására, amennyiben a korlátozás az alábbiak biztosításához szükséges:

- a) nemzetbiztonság;
- b) honvédelem;
- c) közbiztonság;
- d) bűncselekmények vagy a szabályozott foglalkozások etikai vétségeinek megelőzése, vizsgálata, felderítése és az ezekkel kapcsolatos eljárások lefolytatása;
- e) valamely tagállam vagy az Európai Unió fontos gazdasági vagy pénzügyi érdeke, beleértve a monetáris, a költségvetési és az adózási kérdéseket;
- f) a c), d) és e) pontban említett esetekben esetlegesen a hatósági feladatok gyakorlásához kapcsolódó ellenőrzési, felügyeleti és szabályozási tevékenység;

g) az érintett, vagy mások jogainak és szabadságainak védelme.”

A 2002/58/EK irányelv

- 11 Az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.; elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) 15. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A tagállamok jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el az ezen irányelv 5. és 6. cikkében, 8. cikkének (1), (2), (3) és (4) bekezdésében, valamint 9. cikkében előírt jogok és kötelezettségek hatályának korlátozására vonatkozóan, ha az ilyen jellegű korlátozás – a 95/46/EK irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint – egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében. [...]”

A belga jog

- 12 A magánélethez való jognak a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről szóló 1992. december 8-i törvényt (*Moniteur belge*, 1993. március 18., 5801. o.) a 95/46 irányelvet átültető 1998. december 11-i törvény (*Moniteur belge*, 1999. február 3., 3049. o.; a továbbiakban: 1992. évi törvény) módosította. Az 1992. évi törvény 9. cikkének (1) és (2) bekezdése, amely megfelel ezen irányelv 10., illetve 11. cikkének, az érintett tájékoztatásának kötelezettségét írja elő.
- 13 Az 1992. évi törvény 3. cikkének (3)–(7) bekezdése az e kötelezettség alóli kivételeket, illetve ennek korlátozásait tartalmazza, különösen a személyes adatoknak újságírás, vagy irodalmi, illetve művészi kifejezés céljából történő kezelése esetén, illetve az adatoknak a nemzetbiztonság, a katonai nemzetbiztonsági szolgálat és a hatóságok általi, rendőrségi feladataik ellátása céljából történő, illetve az eltűnt vagy szexuális visszaélést elszennvedő gyermekek bejelentési központja általi kezelése esetén.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 14 Az 1995. február 17-i királyi rendelettel létrehozott IPI feladata – többek között –, hogy felügyelje az ingatlanügynöki foglalkozás megkezdéséhez és megfelelő gyakorlásához szükséges feltételek tiszteletben tartását. Az IPI ennek érdekében eljárást indíthat, az igazságszolgáltatási hatóságok tudomására hozva minden, a hatályos szabályozásra vonatkozó jogsértést. Az IPI feladatának ellátásához magánnyomozói szolgáltatást vehet igénybe.
- 15 Tevékenységének keretében az IPI annak megállapítását kérte a charleroi-i kereskedelmi bíróságtól, hogy G. Englebert, az Immo 9 SPRL és G. Francotte az e szabályozásba ütköző cselekményeket követtek el, és kérte, hogy G. Englebert-t és G. Francotte-t kötelezze különböző, ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységek megszüntetésére. Az IPI keresetét az általa megbízott magánnyomozók által gyűjtött ténybeli elemekre alapította.
- 16 A charleroi-i kereskedelmi bíróság a magánnyomozók által szolgáltatott bizonyítékok bizonyító erejét vizsgálta, arra a lehetőségre figyelemmel, hogy ezeket a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmére vonatkozó követelmények és következésképpen az 1992. évi törvény megsértésével szerezték meg. E bíróság kiemeli, hogy az IPI szerint e törvény alkalmazása, amely törvény előírja, hogy az érintett személyt előzetesen tájékoztassák a magánnyomozók által végzett nyomozásról, illetve – amennyiben az adatokat harmadik személytől gyűjtik az adatok

rögzítésekor – lehetetlenné teszi a magánnyomozói tevékenységét. Az említett bíróság felvetette annak kérdését, hogy – mivel a más kategóriába tartozó szakemberek és közérdekű szervezetek számára megállapított, az e tájékoztatási kötelezettség alóli kivételek nem terjednek ki a magánnyomozói tevékenységre – az 1992. évi törvény 3. cikkének (3)–(7) bekezdése nem valósít-e meg az alkotmánnyal ellentétes eltérő bánásmódot. Következésképpen e tárgyban a Cour constitutionnelle-hez fordult.

- 17 Ez utóbbi ügy ítéli meg, hogy azt kell megvizsgálni, hogy az 1992. évi törvény azzal, hogy nem tartalmaz a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) és g) pontjában foglaltakhoz hasonló kivételeket a magánnyomozók tekintetében, megfelelően ülteti-e át e rendelkezést. E bíróság kifejti, hogy az 1992. évi törvény 3. cikkének (3)–(7) bekezdése eltérő bánásmódot valósít meg egyrészt az újságírói, művészi és irodalmi tevékenységet gyakorló személyek, a rendőri és biztonsági szervezetek, valamint az eltűnt vagy szexuális visszaélést elszenvedő gyermekek bejelentési központja, másrészt pedig a magánnyomozói foglalkozást űző személyek között, mivel kizárólag az előbbieket mentesítik az 1992. évi törvény 9. cikkében előírt tájékoztatási kötelezettség alól.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság szerint e mentességet a kifejtett, a nyilvánosság tájékoztatására vagy a kulturális életre, a közbiztonság és a közrend fenntartására és a legelesettebb személyek alapvető jogainak védelmére vonatkozó tevékenységre figyelemmel kell értelmezni.
- 19 A magánnyomozók eltérő helyzetben vannak. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy még ha szakmájukat egy 1991-ben elfogadott törvény szabályozza is – amely meghatározza a szakma kereteit, és annak gyakorlását belügyminiszteri engedélyhez köti – tevékenységük ezen alapvető jogok és közérdekek védelmétől idegen, és általában magánérdekek védelmére vonatkozik.
- 20 A Cour constitutionnelle megállapítja, hogy bár a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése láthatóan bizonyos szabadságot biztosít a tagállamok számára a tekintetben, hogy elfogadják-e a szóban forgó kivételeket, vagy sem, továbbra is marad fenn kétség az ezen irányelv által megvalósított, főszabály szerint teljes harmonizációra figyelemmel.
- 21 E körülményekre tekintettel a Cour constitutionnelle az eljárás felfüggesztése mellett döntött, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
 - „1) A [95/46 irányelv] 13. cikke (1) bekezdése g) pontjának végét úgy kell-e értelmezni, hogy az a tagállamok számára szabadságot biztosít azzal kapcsolatban, hogy rendelkeznek-e a 11. cikk (1) bekezdése szerinti azonnali tájékoztatási kötelezettség alóli kivétellel, ha az mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges, vagy a tagállamokra e tekintetben korlátozások vonatkoznak?
 - 2) Bizonyos körülmények között a [95/46] irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és g) pontja végén szereplő kivétel hatálya alá tartozik-e a belső jog által szabályozott, a valamely szakmai címet védő és foglalkozást szabályozó rendelkezések megsértése esetén bírósági eljárás megindítására feljogosított szervezetek részére gyakorolt magánnyomozói tevékenység?
 - 3) A második kérdésre adott nemleges válasz esetén a [95/46] irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontja és g) pontjának vége összeegyeztethető-e az [EUMSZ 6. cikk] (3) bekezdésével, pontosabban az egyenlőségre és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó elvvel?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevétel

- 22 Első kérdésének keretében a kérdést előterjesztő bíróság az érintett haladéktalan tájékoztatásának a 95/46 irányelv 11. cikkében előírt kötelezettségére utal.
- 23 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy e rendelkezés, amely nem az érintettől beszerzett adatokra vonatkozik, azt írja elő, hogy az érintettet nem az adatok beszerzésének időpontjában, hanem egy későbbi időpontban kell tájékoztatni. Ezzel szemben a 95/46 irányelv 10. cikke, amely az érintettől történő adatbeszerzésre vonatkozik, előírja, hogy e személyt az adatbeszerzés időpontjában kell tájékoztatni (lásd ebben az értelemben a C-553/07. sz. Rijkeboer-ügyben 2009. május 7-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-3889. o.] 68. pontját). Az érintett tájékoztatásának haladéktalan jellege tehát a 95/46 irányelvnek nem a kérdést előterjesztő bíróság által említett 11. cikkéből, hanem 10. cikkéből következik.
- 24 A magánnyomozó által folytatott nyomozásokat illetően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy egy magánnyomozó akár közvetlenül az érintettől, akár közvetetten, különösen harmadik személyektől is gyűjthet adatokat. Következésképpen meg kell állapítani, hogy a 95/46 irányelvnek mind a 10. cikke, mind pedig 11. cikke (1) bekezdése releváns lehet e nyomozás tekintetében, a körülményektől függően.

Az első két kérdésről

- 25 Első két kérdésével – amelyeket együtt célszerű vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében egyfelől arra keresi a választ, hogy a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok átültethetik vagy pedig át kell ültetniük nemzeti jogukba az e rendelkezés által előírt azon kötelezettség alóli kivételeket, hogy az érintettet tájékoztatni kell személyes adatainak kezeléséről, másfelől pedig, hogy a hivatkozott 13. cikk (1) bekezdésének d) vagy g) pontjában szereplő kivétel hatálya alá tartozik-e a valamely szakmai szervezet megbízásából valamely szabályozott szakma – a jelen esetben az ingatlanügynök – etikai szabályai megsértésének felderítése céljából végzett magánnyomozói tevékenység.
- 26 Mindenekelőtt megállapítandó, hogy az olyan adatok, mint amelyeket kérdést előterjesztő bíróság szerint a magánnyomozók gyűjtöttek az alapügyben, ingatlanügynökként tevékenységet végző személyekre vonatkoznak, és azonosított vagy azonosítható természetes személyeket érintenek. Ezen adatok, következésképpen, személyes adatoknak minősülnek a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében. Ezen adatoknak valamely, az IPI-hez hasonló szabályozott szervezet általi gyűjtése, tárolása és továbbítása ezért a 95/46 irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti „személyes adatok kezelésének” tekintendő (lásd a C-524/06. sz. Huber-ügyben 2008. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-9705. o.] 43. pontját).
- 27 Az előterjesztett kérdésre adandó válasz tekintetében először is azt kell megvizsgálni, hogy a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok előírhatják vagy elő kell írniuk az e rendelkezés által felsorolt azon kötelezettség alóli kivételeket, hogy az érintettet tájékoztatni kell személyes adatainak kezeléséről.
- 28 A 95/46 irányelv (3), (8) és (10) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó meg kívánta könnyíteni a személyes adatok szabad áramlását a jogszabályok közelítése által a személyek alapvető jogainak, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelme mellett, magas védelmi szint biztosításával az Unión belül. Ezen irányelv 1. cikke ennek megfelelően előírja, hogy a tagállamoknak a személyes adatok kezelése tekintetében biztosítaniuk kell az egyének szabadságainak

és alapvető jogainak a védelmét, különösen magánéletük tiszteletben tartását (a fent hivatkozott Huber-ügyben hozott ítélet 47. pontja, valamint a C-468/10. és C-469/10. sz., ASNEF és FECEMD egyesített ügyekben 2011. november 24-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12181. o.] 25. pontja).

- 29 E tekintetben a 95/46 irányelv 10. és 11. cikke tartalmazza az érintett személyes adatainak kezeléséről történő tájékoztatásának kötelezettségét, 13. cikkének (1) bekezdése pedig előírja, hogy a tagállamok jogszabályokat fogadhatnak el e kötelezettségek körének korlátozására, amennyiben az ilyen intézkedés az e 13. cikk (1) bekezdésének a)–g) pontjában felsoroltak biztosításához szükséges.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróságnak e tekintetben azon mozgástér vonatkozásában vannak kétségei, amellyel a tagállamok rendelkeznek, figyelemmel az ezen irányelv (8) preambulumbekkezdésében foglalt, a jogalkotó által követett harmonizációs célkitűzésre, amely arra irányul, hogy az egyének jogai és szabadságai védelmének szintje a személyes adatok kezelése terén azonos legyen minden tagállamban.
- 31 Emlékeztetni kell arra ugyanis, hogy a Bíróság korábban már megállapította, hogy a 95/46 irányelvnek főszabály szerint teljes harmonizációt kell eredményeznie (lásd a C-101/01. sz. Lindqvist-ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12971. o.] 95. és 96. pontját, valamint a fent hivatkozott Huber-ügyben hozott ítélet 50. és 51. pontját). A Bíróság mindazonáltal azt is megállapította, hogy a 95/46 irányelv rendelkezései szükségképpen viszonylag általánosak, tekintettel arra, hogy az irányelvet nagyszámú, igen sokféle helyzetre kell alkalmazni, és hogy az irányelv rendelkezéseit bizonyos rugalmasság jellemzi, számos esetben a tagállamokra hagyva a részletek meghatározását vagy a lehetőségek közötti választást (a fent hivatkozott Lindqvist-ügyben hozott ítélet 83. pontja).
- 32 A 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését illetően, ennek megfogalmazásából, különösen pedig a „tagállamok [...] fogadhatnak el” fordulat alkalmazásából egyértelműen az következik, hogy e rendelkezés nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy nemzeti jogukban az e 13. cikk (1) bekezdésének a)–g) pontjában felsoroltak biztosítása céljából kivételeket írjanak elő, hanem, éppen ellenkezőleg, a jogalkotó meghagyta számukra a választás lehetőségét, hogy eldöntsék, szándékoznak-e, és adott esetben milyen célból, olyan jogszabályi intézkedéseket elfogadni, amelyek különösen az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettség terjedelmének korlátozására irányulnak. Ezenfelül ugyanezen 13. cikk (1) bekezdésének megfogalmazásából az is következik, hogy a tagállamok kizárólag akkor írhatnak elő ilyen intézkedéseket, amennyiben ezek szükségesek. A tagállamok számára az említett 13. cikk (1) bekezdésében biztosított lehetőség ily módon az intézkedések „szükséges” jellegétől függ, és ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy ezen utóbbiak kötelesek lennének a szóban forgó kivételek elfogadására minden olyan esetben, amikor e feltétel teljesül.
- 33 Ezen értelmezést először is megerősíti a 95/46 irányelv (43) preambulumbekkezdésének megfogalmazása, miszerint „a tagállamok [...] korlátozhatják a tájékoztatáshoz való jogokat, [...] amennyiben ezek [...] szükségesek” az említett érdekek védelmében. Ezen értelmezést alátámasztja továbbá az egyrészt a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdése megfogalmazásának, másrészt az ezen irányelv 9. cikkének és (37) preambulumbekkezdésének összevetése is, mivel ezek egyértelműen előírják a tagállamok azon kötelezettségét, hogy kizárólag a személyes adatoknak újságírás, vagy irodalmi, illetve művészi kifejezés céljából történő kezelése tekintetében írhatnak elő kivételeket és eltéréseket, amennyiben azok a magánélet tiszteletben tartásához való jognak a szólásszabadságra vonatkozó szabályokkal való összeegyeztetéséhez szükségesek.
- 34 Ezt az értelmezést a Bíróság által a C-275/06. sz. Promusicae-ügyben 2008. január 29-én hozott ítéletében (EBHT 2008., I-271. o.) végzett, az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére vonatkozó elemzés is megerősíti, amely rendelkezést a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében szereplők kifejezésekhez hasonló módon fogalmazták meg, sőt, amely kifejezetten utal e kifejezésekre.

- 35 A Bíróság először is megállapította, hogy az említett 15. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy a személyes adatok titkosságának megőrzésére vonatkozó alapvető kötelezettség alóli kivételekről rendelkezzenek (a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet 50. pontja).
- 36 E kivételek egyikét illetően a Bíróság ezt követően megállapította, hogy az említett 15. cikk (1) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy a tagállamok az e rendelkezésben felsorolt helyzetekben kötelesek előírni a hozzáférhetővé tétel kötelezettségét (a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet 51. és 53. pontja).
- 37 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése biztosítja a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy az e rendelkezésben felsorolt kivételek közül egyet vagy többet is előírhatnak, ugyanakkor erre a tagállamok egyáltalán nem kötelesek.
- 38 Másodsorban azt kell megvizsgálni, hogy az IPI-hez hasonló szabályozott szervezet megbízásából végzett magánnyomozói tevékenység a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) és g) pontjában felsorolt kivételek alá tartozik-e.
- 39 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog védelme megköveteli, hogy az adatok védelme alóli kivételek és a védelem korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak (a C-73/07. sz., Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ügyben 2008. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-9831. o.] 56. pontja, valamint a C-92/09. és C-93/09. sz., Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben 2010. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-11063. o.] 77. és 86. pontja).
- 40 Ami a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) és g) pontjában felsorolt kivételeket illeti, előbbiek különösen egy konkrétan megfogalmazott helyzetre, nevezetesen a szabályozott foglalkozások etikai vétségeinek megelőzésére, vizsgálatára, felderítésére, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások lefolytatására, utóbbiak pedig mások jogainak és szabadságainak védelmére vonatkoznak, amelyek azonban nincsenek pontosabban meghatározva.
- 41 Először is a szóban forgó irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivételt kell megvizsgálni, és azt, hogy ez alkalmazható-e az IPI-hez hasonló szervezet megbízásából végzett magánnyomozói tevékenységre.
- 42 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az ingatlanügynöki szakma Belgiumban szabályozott szakmának minősül, és az IPI olyan szakmai szervezet, amely a szóban forgó szabályozás tiszteletben tartását felügyeli, e szabályozás megsértésének felderítésével és bejelentésével.
- 43 Meg kell állapítani, hogy az IPI-hez hasonló szervezet tevékenysége megfelel a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel által érintett helyzetnek, következésképpen e kivétel hatálya alá tartozhat.
- 44 Mivel a 95/46 irányelv nem határozza meg a szabályozás megsértése vizsgálatának és felderítésének módjait, meg kell állapítani, hogy ezen irányelv nem tiltja, hogy feladatának teljesítése érdekében egy ilyen szakmai szervezet szakosodott nyomozókat, például e felderítéssel és vizsgálattal megbízott magánnyomozókat vegyen igénybe.
- 45 Ebből következik, hogy ha valamely tagállam úgy döntött, hogy átülteti az említett 13. cikk (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivételt, az érintett szakmai szervezet és a megbízásából eljáró magánnyomozók hivatkozhatnak erre, és nem vonatkozik rájuk az érintett tájékoztatásának a 95/46 irányelv 10. és 11. cikkében előírt kötelezettsége.

- 46 Ezzel szemben, ha a tagállam nem írta elő e kivételt, az érintetteket tájékoztatni kell személyes adataik kezeléséről az említett 10. és 11. cikkben előírt módozatoknak megfelelően, különösen a határidő tekintetében.
- 47 Az IPI szerint a tájékoztatási kötelezettség alóli kivételnek saját magára, illetve a megbízásából eljáró magánnyomozókra történő alkalmazása elengedhetetlen feladata teljesítéséhez. A magánnyomozók számára lehetetlen lenne, hogy hatékonyan végezzék tevékenységüket az IPI számára, ha fel kellene fedniük azonosságukat és nyomozásaik okát még azelőtt, hogy kikérdezték volna a nyomozásuk alá vont személyeket. A holland kormány is azt állította, hogy a szóban forgó nyomozások kudarcra lennének ítélve.
- 48 Amint az a jelen ítélet 35. pontjából is következik, mindenesetre a tagállamok feladata, hogy döntsenek arról, hogy szükségesnek tartják-e a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában szereplő kivétel előírását szabályozásukban az IPI-hez hasonló, egyedül vagy magánnyomozók segítségével cselekményeket végző szakmai szervezetek javára. A tagállamok megállapíthatják, hogy e szakmai szervezetek és a megbízásukból eljáró magánnyomozók, ezen irányelv 10. és 11. cikke alkalmazásának ellenére, elegendő eszközzel rendelkeznek a szóban forgó etikai vétségek felderítéséhez, ily módon nem szükséges átültetni e kivételt ahhoz, hogy e szervezetek számára lehetővé váljon feladatuk teljesítése, azaz a szabályozás tiszteletben tartása feletti felügyelet.
- 49 Az említett kivétel terjedelmét illetően az „etikai vétség” fogalmát is pontosítani kell. A Bíróság előtt e tárgyban előterjesztett írásbeli és szóbeli észrevételekben ugyanis eltérőek az álláspontok. A belga kormány szerint – az IPI állításával ellentétben – a szóban forgó vétségek kizárólag a megfelelően engedélyezett ingatlanügynökök cselekményeire vonatkoznak, és nem terjednek ki az olyan személyek cselekményeire, akik engedély nélkül ingatlanügynöknek adják ki magukat.
- 50 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a valamely szabályozott szakma megkezdésére vonatkozó szabályok az etikai szabályok részét alkotják. Ebből következik, hogy az e szabályokat azzal megsértő személyek cselekedeteire vonatkozó vizsgálatok, hogy ingatlanügynöknek adják ki magukat, a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel hatálya alá tartoznak.
- 51 Ebből következik, hogy ezen irányelv értelmében a tagállamok előírhatják, hogy az IPI-hez hasonló szakmai szervezetek, egyedül vagy magánnyomozók segítségével is felderíthetik az esetleges etikai vétségeket, a szakma megkezdésére vonatkozó szabályokat tiszteletben nem tartó személyek cselekményeiből eredő vétségeket is, mivel az említett kivétel hatálya alá tartoznak.
- 52 E kivétel terjedelmét illetően nem szükséges megvizsgálni, hogy az IPI-hez hasonló szakmai szervezet megbízásából eljáró magánnyomozó tevékenysége a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének g) pontja alá is tartozik-e.
- 53 Az első két kérdésre tehát a következőképpen kell válaszolni:
- a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok számára lehetőség, nem pedig kötelezettség, hogy nemzeti jogukba átültessék az e rendelkezés által felsorolt azon kötelezettség alóli kivételt vagy kivételeket, hogy az érintetteket tájékoztatni kell személyes adataik kezeléséről;
 - a valamely szakmai szervezet megbízásából valamely szabályozott szakma, a jelen ügyben az ingatlanügynöki szakma etikai szabályai megsértésének felderítése érdekében eljáró magánnyomozó tevékenysége a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel hatálya alá tartozik.

A harmadik kérdésről

- 54 Az első két kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok számára lehetőség, nem pedig kötelezettség, hogy nemzeti jogukba átültessék az e rendelkezés által felsorolt azon kötelezettség alóli kivételt vagy kivételeket, hogy az érintetteket tájékoztatni kell személyes adataik kezeléséről.

A valamely szakmai szervezet megbízásából valamely szabályozott szakma, a jelen ügyben az ingatlanügynöki szakma etikai szabályai megsértésének felderítése érdekében eljáró magánnyomozó tevékenysége a 95/46 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel hatálya alá tartozik.

Aláírások